

ŁUKASZ MALINOWSKI

MAŁY PRZEWODNIK PO HISTORII POLSKI

POLSKIE SYMBOLE NARODOWE I TRADYCJE

Mam na imię Jan i jestem Polakiem. Mieszkam jednak w innym kraju, gdzie moi rodzice się przeprowadzili, jak jeszcze nie było mnie na świecie. Moja mama mi mówi, że to nic złego mieć dwie ojczyzny. Ja też myślę, że to całkiem fajne, bo w końcu „od przybytku głowa nie boli”. W każdym razie bardzo mi się ta Polska spodobała i uwielbiam czytać o jej historii i kulturze. Sam chętnie wam o niej opowiem.

Symbole Polski

Flaga Polski

Polska ma swoje godło, czyli taki znak rozpoznawczy, aby każdy kto go zobaczy, wiedział, że reprezentuje Polskę. Naszym godłem jest biały orzeł na czerwonej tarczy. Korzenie tego symbolu sięgają dawnych czasów. Posługiwali się nim już nasi pierwsi królowie. Później to godło się trochę zmieniało, czasem orzeł miał koronę, a czasem nie, no i dawniej trochę mniej orła przypominał, bo jeszcze nie umiano go tak ładnie namalować. Obecnie w godle mamy białego, jednogłowego orła w złotej koronie ze złotymi szponami i dziobem zwróconym w prawo.

Godło Polski

Z godłem związane są też barwy Polski. Są to kolory biały i czerwony. Biały jak orzeł i czerwony jak jego tarcza. Jeśli te barwy są poziomo, to biały kolor będzie u góry, a czerwony na dole. A jeśli popatrzyście na barwy namalowane pionowo, to po waszej lewej stronie znajdziecie kolor biały, a po prawej czerwony. Lubicie sport i często kibicujecie Polakom? Pewnie słyszeliście więc, że nazywa się ich biało-czerwonymi. To właśnie od naszych barw narodowych. Do boju biało-czerwoni!

Polski kibic podczas meczu siatkówki z udziałem drużyn polskiej i niemieckiej w 2010 roku. Fot. Wikimedia Commons, licencja CC, Piotr Drabik

Polskie barwy już znacie, flaga zaś to prostokątny płat tkaniny w barwach narodowych i o odpowiednich proporcjach (szeroka na pięć jednostek, długa na osiem). Można też zobaczyć flagę, która na środku białego pasa ma godło. Widzicie różnicę? W barwy narodowe możecie się ubrać (jak sportowcy), albo pomalować sobie nimi twarz, jak idziecie na mecz, zaś flagę możecie wywiesić przy oknie z okazji święta narodowego.

Mazurek Dąbrowskiego – hymn Polski

Na koniec zostawiłem sobie hymn Polski, czyli Mazurek Dąbrowskiego. To piękna pieśń, przy której aż chce się zatańczyć! Nie bez powodu, gdyż melodia hymnu nawiązuje do „mazura” – tradycyjnego tańca polskiego. Jego słowa ułożył Józef Wybicki jeszcze w XVIII wieku. Hymn zawsze kojarzył mi się z wojną, bo i powstał w niespokojnych czasach. Wsłuchajcie się w pierwszą zwrotkę:

Jeszcze Polska nie zginęła,
 Kiedy myw żyjemy.
 Co nam obca przemoc wzięła,
 Szablą odbierzemy.

Musicie wiedzieć, że gdy tworzone nasz hymn, to Polski nie było na mapie, gdyż została zajęta przez sąsiednie państwa. Dlatego te słowa są takie wojownicze. Mnie się to bardzo podoba. Polak jest dzielny i nigdy się nie poddaje, tylko walczy o swoje. Też taki chcę być. A znacie refren?

Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

Józef Wybicki, autor słów polskiego hymnu narodowego, przed 1822. Fot. Wikimedia Commons, licencja public domain

Ten Dąbrowski to miał na imię Jan (zupełnie jak ja), a na drugie Henryk i był generałem. Pod koniec XVIII wieku tworzył we Włoszech Legiony Polskie, czyli taką armię, która miała pomóc wyzwolić Polskę. Nie do końca mu się to udało, ale to inna historia. W kolejnych zwrotkach też jest sporo o wojnie. Pojawia się Napoleon Bonaparte – wielki wódz francuski, który popierał dążenia polski do niepodległości. Śpiewamy też o Czarnieckim, naszym bohaterze z innej wojny, tym razem ze Szwedami. Ale ja w tych słowach widzę też nadzieję i obietnicę, że jeśli Polacy się zjednoczą, to razem pokonają wszystkie przeszkody! Sami posłuchajcie:

Przejdziem Wisłę przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.

Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany –
Słucha jeno, pono nasi
Biją w tarabany (to taki bęben wojskowy).

CZY WIESZ, ŻE...

- W średniowieczu barwami Królestwa Polskiego był... karmazyn. Kolor ten był bardzo drogi do uzyskania, kojarzył się z zamożnością i stanowił symbol najwyższego uznania.
- Polska zapisała swoje symbole narodowe w Konstytucji i ustawie. Artykuł 28 Konstytucji w ust. 2 podaje: barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony. Szczegółowe wytyczne dotyczące symboli narodowych określa Ustawa o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2 maja obchodzony jest Dzień Flagi Państwowej – święto to przypada w Dniu Polonii i Polaków za Granicą!
- Wizerunek orła jako symbolu narodowego pojawił się na denarach (monetach) bitych przez pierwszego polskiego króla Bolesława Chrobrego. Z tego wynika, że orzeł jest symbolem Polski od początku jej powstania.

„Jeszcze Polska nie zginęła, kiedy my żyjemy...” – ta fraza jest oficjalnie zatwierdzona formą hymnu, a i tak wielu Polaków zamiast „kiedy” śpiewa „póki”.

Zgodnie z art. 28 Konstytucji RP Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego w koronie w czerwonym polu. Korona została przywrócona 31 grudnia 1989 r. ustawą z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (art. 1 p. 19). Jednakże nowy wzór godła został wprowadzony dopiero 22 lutego 1990 r. ustawą z dnia 9 lutego 1990 r. o zmianie przepisów o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej.

DAWNIEJ TO BYŁO

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

CENTRUM DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
EDUKACYJNEGO, WARSZAWA POLSKA

MUZEUM
POCZĄTKÓW
PAŃSTWA
POLSKIEGO
W GNIEZNE